

Uredništvo v Gornji Radgoni, Spodnji Oriz št. 9, pritličje. Telefon št. 7.

Izhaja vsak petek zjutraj in stane s poštino vred za celo leto 40 Din, za pol leta 22 Din, za četrt leta 12 Din.

NAŠ DOM

Socialističen tednik za Prekmurje in Mursko polje

Posamezna številka 1 Din.

Upravništvo v Gornji Radgoni, Spodnji Oriz št. 9, pritličje. Telefon št. 7.

Oglasipodogovoru, sicer pa: 1 štiri-stolpna petitvrsta ali njen prostor Din 1-50. Pri večkratni objavi prim. popust

1. številka

Gornja Radgona, dne 23. januarja 1925.

II. leto.

Na naslov cenj. naročnikov in prijateljev „Našega doma“

Ko je leta 1923. začel v Murski Soboti izhajati „Naš dom“, se je kmalu udomačil v premnogi hiši v Prekmurju. Razne neprilike pa so zakrivile, da je list čez leto prenehal. Toda v tistih, ki so se bili zbirali krog njega ter ga držali po koncu gmotno in duševno, ni nikoli zamrla želja, oživiti ga. In tako pošiljamo danes svojim prijateljem in naročnikom prvo številko drugega letnika.

To, kar je bil „Naš dom“ Prekmurcem l. 1923, to jim hoče biti i v bodoče. Toda omejil se naš list ne bo le na Prekmurje, marveč bo objavljati tudi poročila s te strani Mure in bo tako premnogim nadomeščal „Mursko Stražo“. Zastopal bo koristi delavcev, viničarjev, želarjev, malih

kmetov in proletarcev sploh. V političnem oziru bo list zastopal z vso odločnostjo načela narodno-socialistične stranke, načela socialne pravičnosti in bratskega sporazuma med narodi, zlasti med Srbi, Hrvati in Slovenci. Zato bo v sedanjem volilnem boju zagovarjal politiko bratskega sporazuma, h kateremu sporazumu sta se v Sloveniji v svrhu skupnega nastopa zedinili Narodno-socialistična in Davidovičeva stranka. Kdor je za ta sporazum, postane in ostane prijatelj našemu listu. Brez odkritosrčnosti trajnega prijateljstva ni! Zato smo smatrali za potrebno, da kar na prvem mestu povemo, kdo smo, in kaj hočemo.

Uredništvo in lastništvo „Našega doma“.

kratske stranke. Svojo popolno politično nesposobnost so Pribičevičevci znova pokazali minule dni, ko so aretirali na stotine pristašev republikanskih strank.

Najbolj usodna napaka teh radikalno-demokratov pa je, da je vse njihovo mišljenje in delovanje hočeš-nočeš protivno sporazumu med Srbi, Hrvati in Slovenci. V tem gredo tako daleč, da naravnost ogrožajo obstoj države in tirajo narod v državljansko vojno. Svet varajo s tem, da si nadevajo naslov: „nacionalnega bloka“, čeprav ne združujejo v tem bloku razum sebe nikogar, ker se jih ogiblje vse; še celo radikalna stranka v Sloveniji skoraj nikjer ne mara žnjimi imeti nič skupnega. Kričijo, da je država v nevarnosti, a jo spravljajo sami v nevarnost s svojim terorjem. Grmijo proti radikalnim elementom, a razdirajo dan za dnevom zgradbe, ki jih je naš narod gradil desetletja in

desetletja. Iz nekdanje vsenarodne, veličastne sokolske armade so napravili demokrasko telovadno gardico, iz „vsenarodne“ Orjune so napravili sebi zvesto gardo.

Vse to narod vidi. Zato jim je okrenil hrbet. Narod hoče mir, on hoče pošteno upravo, je proti terorju, je za mirno sožitje z vsemi narodi, zlasti pa mu je na srcu bratski sporazum med Slovenci, Hrvati in Srbi. Tudi naš narod v Prekmurju in na Murskem polju ima predvsem to na srcu. Zato pozdravlja Davidovičev in nar. socialistično stranko, ki sta si zapisali na svoj prapor: Sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci ter revizijo ustave. Zato ni dvoma, da se bo naše murapoljsko in prekmursko ljudstvo dne 8. februarja 1925 odločno izreklo proti politiki vladne stranke in za politiko opozicijonalnih strank.

Dr. Vesnik.

V boj za bratski sporazum med narodi.

Murska Sobota, dne 20. januarja 1925.

Niti dvoje let ni poteklo od prejšnjih skupščinskih volitev. Dne 18. marca 1923 so bile volitve, ki so pokazale, da je narod jugoslovenski nekako do ene tretjine republikanski in da je narod sit vlade radikalno-demokraskе gospode. Nič čudnega. Zloglasna ustava, ki je državo proti volji ljudstva po madjarskogrofovskem načinu razkosala na „komitate“, nestete davčne in druge krivice, zlostavljanja, slabo gospodarstvo, malomarna preskrba in zaščita delavcev, uradnikov, invalidov itd., vse to je vzbudilo v narodu nerazpoloženje in nezaupanje do vladnih strank. Ker je bil najdalje časa na vladi g. Pašič s svojimi radikalodemokrati, se je pač čisto naravno obrnila ljudska nevolja proti njemu in njegovim pristašem. Zato dne 18. marca 1923 ni moglo priti do drugačnega izida, kakor pa je v istini tudi prišlo. Pašičevci so ostali v manjšini. A kako bo dne 8. februarja 1925? Težko je prorokovati izid takih volitev. Toda kdor se je potrudil, ypoglobiti se v dušo naroda, kdor zasleduje politično in kulturno gibanje naroda, njemu ni težko, ustvariti si precej objektivno sliko o položaju in o volitvenem izidu. Glede Slovenije, ki tvori, kljub temu, da je na papirju že razkosana po staroavstrijskem vzorcu v nekako „kranjsko“ in „štajersko“

oblast, še vedno nekako celoto, z enotnim političnim življenjem, ni težavno, predvideti približni izid volitev.

Posebnost volitev l. 1923. je bila, da so socialna vprašanja stopila po vsem v ozadje. Socialistične stranke so propadle skoraj povsod. Tudi kulturna vprašanja niso našla razumevanja. Del naroda je imel pred očmi republiko, drugi monarhijo (kralja), del naroda je šel v volilni boj za revizijo ustave, drugi del pa proti reviziji. Narod slovenski, tudi oni v Prekmurju, je po večini republikanskega mišljenja. To je razumljivo! Naš narod pa je po večini tudi proti razkosanju Slovenije, je za enotno Slovenijo. Zato zahteva revizijo ustave. Temu primeren je bil tudi izid volitev v Sloveniji l. 1923. In tako bo tudi letos.

Najbolj osovražena stranka v Sloveniji je Pribičevičeva demokraskta stranka. Več kot 90% naroda je proti njej. In to je razumljivo. Nikdar ta stranka ni čutila z narodom, ni delovala za njegov dobrobit. Narod mu je brezumna masa, ki naj posluša in se pokori temu, kar njeni voditelji zapovedujejo. V Sloveniji ta stranka nima razboritih voditeljev. Če imajo kako stvar še tako dobro napeljeno, v odločilnem trenutku jo gotovo zavozijo. To je „tragična“ stran voditeljev Pribičevičeve demo-

Davidovičev pismo.

Beograd, 30. decembra 1924.

Dragi prijatelji in spoštovani volilci!

Zelo me je razveselila novica, da so pristaši J. D. stranke in pristaši Narodno-socialistične stranke v Sloveniji sklenili volilni sporazum z namenom, da bi pod geslom: „Za bratski sporazum!“ dokumentirali, da odobravajo pota in metode, s katerimi se trudimo konsolidirati razmere v svoji lepi in veliki očetnjavi Jugoslaviji, na podlagi resnične enakopravnosti bratov in vseh državljanov, ki tvorijo to domovino. Počastili ste me, dragi bratje, s svojim pozivom, naj bi bil nosilec Vaše skupne liste v Mariborsko-Celjskem volilnem okrožju. Ta poziv ne smatram tako, kakor da je namenjen moji osebi, temveč si ga razlagam kot izraz skupnega Vašega zaupanja v stvar, ki jo imam čast zastopati s svojimi tovariši. Dragi bratje, kakor bi želel, da se odzovem Vašemu pozivu, vendar Vam moram sporočiti, da sem obložen z delom tukaj in v drugih okrožjih in me to delo ovira, da bi bil nosilec Vaše liste. Sploh kažete v teh trenutkih toliko zavesti in toliko umevanja, da Vas občudujemo vsi kot mlado četo boriteljev za naše ideje na severozahodnih mejah naše očetnjave. Za Vas ni razlik v interesih Srbov, Hrvatov in Slovencev, ker Vaše duše veže ljubezen za Maribor-Celje, Ptuj toliko kakor za Bitolj, Skoplje, Subotico, Kotor in za vse bisere na vseh mejah naše ujedinjene

domovine. Slišim, da ste že mislili na to, da bom osebno oviran sprejeti ponujeno mi kandidacijo, ali da na vsak način želite izkazati zaupanje osebnosti iz moje najbližje tukajšnje okolice, katera osebnost bi bila pripravljena zastopati interese Vašega okrožja v smislu Vaših intencij. Tudi v tej Vaši želji vidim samo hrepenenje, da pred vso javnostjo dokažete, da pri Vas ni niti trohice separatizma, temveč da s polnim srcem stojite visoko nad malenkostnimi vprašanji, imajo pred očmi vzvišene besede: Sreča domovine nam je najvišji zakon!

Odzivajoč se tej Vaši želji, Vam predlagam, dragi bratje, za nosilca liste profesorja beograjskega vseučilišča dr. Boža Markovića, čigar jekleni značaj in čisto preteklost pozna vsa jugoslovenska javnost predvojne časa, ne omenjajoč njegovega dela za časa svetovne vojne v emigraciji in njegovega živega stremjenja v Jugoslov. demokraski stranki, da naj pride do konsolidacije na podlagi onih načel, ki jih vsi zastopamo. Boža Marković je človek socialne pravičnosti, ki jo moramo v teh povojnih časih povdarjati vedno bolj, da uničimo korupcijo in vse tiste, ki jo ščitijo. Gospodje Žerjav in tovariši so se izneverili tem idejam, zapustili so nas in noben resnično napreden demokrat ne spada v njihove vrste,

niti v vrste Nacionalnega bloka. Mi ne razpihujemo sovraštva, ne grozimo s krvjo, temveč želimo več ljubezni, ljubezni in zopet ljubezni, da zasijejo „Svetki dnevi“ v vseh srcih, da nas objame navdušenje, kakršno je bilo v

dušah ob času preobrata, ko se je uresničil sen vseh poštenih Jugoslovanov Srbov, Hrvatov in Slovencev. Živel bratski sporazum!

Živela Velika Jugoslavija!

Predsednik glavnega odbora demokratske stranke:

Ljuba Davidović, l. r.

Zakaj kandidiram na listi Davidovića in nar. socijalistov?

Par besed cenj. volilcem v Prekmurju!

Šteri mene pozna, bode se čudil, ali bode ednomi in drugomi pravo, kak je to mogoče, da Franc Talányi, ki sem ga vsikdar za republikanca držo, zdaj kandidira na Davidovićevoj in narodno-socijalistični stranki in ne na Radićevoj? Moji nasprotniki pa bodo začnoli kričati na shodih (gyülejšaj) in v različnih novinah, da sem komunist, socijalist, republikanec, Radičev in bog zna kaj do še vse zmetali na mene, da bi s takim svojim zamazanim gučom simpatije ljudstva od mene kraj odvrnili.

Toda zopet (zamanj)! Mene pozna naše prekmursko ljudstvo že dosta dobro kak izdajatelja in reditelja „Dober pajdaš kalendara“; gvišno (gotovo) me pozna dosta dobro, kak pa bi se od teh farizeušov zapelati dalo. Jaz sem ešče (še) ni enkrat ne piso, pa tudik ne delo, ka bi za naše prekmursko ljudstvo ne bilo dobro. Nesam ga napelavao v edno ali v drugo nepošteno politično stranko, in to tudi nikdar nemo delo.

Kandidiram kot namestnik prof. Ribariča za okraja Murska Sobota in Dolnja Lendava. K tomi sem se odločo za toga volo, ar (ker) vidim, da se vse druge stranke tak tudi Radičeva, za našega prekmurskega pavra (kmeta) in za naše poljske delavce, ki po tujih orsagaj na delo hoditi morajo, nikaj ne brigajo (skrbijo), da se samo ob volitvaj na nas zmisljijo, ka bi nas v svoje mreže spravili, sledi pa nas več neščejo poznati. Najbole pa sem k tej stranki (part) pristopo, ar sem se prepričo, ka so v njej pošteni ljudje, ki so dosegamao vsikdar že delali za Prekmurce in njim dosta dobroga učinili, da so v njej ljudje, ki imajo srce za siromaka pa volo, popraviti in pobokšati, kar se je poškodovalo v bojnskem cajti (časi) in v dosedanjih parlamentih. Bezi (brez) revizije ustave se naš orszag (naša država) nemre opomoči

in v red vzeti. Centralizmuš je nesreča nas vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov, najviše pa trpi od toga prekmurski kmet in delavec. Zatogavolo mi Prekmurci nemre biti na strani centralistov, liki samo na strani take stranke, ki je za revizijo ustave in za avtonomijo Slovenije in Prekmurja, ki naj tvorita skupaj edno pokrajino v naši Jugoslaviji. Davidovićeva in nar. soc. stranka pa sta za revizijo ustave (az állam alkotmány meg változtatásával).

Ta stranka je za sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci. Bezi revizije ustave pa se sporazumljenje nemre dosegnoti. Naša ustava je taka, da je neščejo imeti ne Hrvati ne Slovenci, pa tudi Srbi niso vsi žnjo zadovoljni. Zato se mora ustava predrugačiti tak, ka de za vse dobro in ne samo za gospodo v Beogradu.

Če idemo na levo, med kmuniste, te de revolucija. Če pa idemo na pravo stran, te pa delamo proti ljudstvu in pridemo v absolutizem. V absolutizem nas tera in žene „nacionálni blok“, ker hoče vladati in gnes že tudi vlada proti ljudski volji. Ci bi šlo po ustavi in po pravici, te bi morao Davidovič vladati ne pa PP (Pribičević in Pašič), ar samo Davidovič je imo više kak polovico poslancev (követov) za sobom ne pa Pašič, ki je nanč pol ne meo za sobom.

Mi neščejo centralizma, zato je celo prekmursko ljudstvo najbole proti nacionálnomi bloki (v Prekmurji kandidirata na te program gg. Koder in Titan) ar dobro zna, da nede mira v naši državi, če do tota gospoda komandirali. Mi ščejo, ka bi vsaki človek imeo enake pravice pred tör-

venom (zakonom), ka bi se lejko svobodno gibo. V celem orszagi naj enake davke plačajo, ne pa tak kak zdaj, ka mi Slovenci dosta više plačamo kak drugi. Če smo vsi bratje, potem to ne bi smelo biti. Davidovič je naš pošteni brat, on je za nas dosega mao delo i da je ešče gnes on na vladi, bi bilo vse boukše, kakti gnes istinski jeste. Cela nevola v našem orszagi je od centralizma. Samo avtonomija nam pomore pa nam pobokša naš stališ.

Povedo sam, zakajvolo kandidiram na etoj stranki. Mislim, ka do vsi, šteri me poznajo kakti svojega človeka, na 8. februarja 1925 dali svoje votume (glase) tej stranki, ki ima to slednjo (zadnjo) kišto (škrinjico). Povem pa že gnes, da ostanem vsikdar zvest načelom poštenosti in ljubezni do svoje prekmurske domovine in do svojih dobrih rojakov.

Franc Talányi,
srezki kandidat za Prekmurje,
Murska Sobota in Dolnja Lendava.

Tedenske vesti

Nosilec naše liste je dr. Boža Markovič, somišljenik Davidovičev. On je za revizijo ustave. On je opozicionalec in nasprotnik (protivnik) Pašiča in Pribičevića.

Srezka kandidata za Prekmurje sta Josip Ribarič in Franc Talányi.

Srezka kandidata za okraj ljutomerski sta Bruno Faninger in Fran Bračun iz Maribora.

14 škrinjic (kišt) bo na vsakem volišču v volilnem okrožju Maribor-Celje. 1. Korošec, 2. Radič, 3. Hartner, 4. radikal-demokrati, 5. Zagorski, 6. komunisti, 7. Samostojna kmečka stranka, 8. Šauer, 9. radikalci, 10. dr. Korun, 11. Hribar, 12. Mödern-dorfer, 13. Strbenac, 14. dr. Boža Markovič.

Zakaj kandidira narodno-socijalistična stranka v Prekmurju g. Franca Talányi-ja? Nam Prekmurcem treba za skupščino človeka, ki pozna naše križe in težave, ki ima srce za nas, ki se je tu narodil in vsikdar skrb imel za nas. Boljšega

VSAKA GOSPODINJA JE OŠKODOVANA, KATERA SVOJEGA PERILA NE PERE ZLATOROG MILOM!

14. Prekmurci in Muropoljci! Naša škrinjica (kišta) je zadnja to je štirinajsta! 14.

Josip Kostanjevec:

Najsrečnejši poštar.

Poštar in posestnik Hrastovec je neki popoldan nenavadno nemirno stopal po pisarnici; mel si je roke brez vsakega vidnega vzroka, vlekel in gladil dolge, goste sivorumenkaste brke; zdaj je mežikal, zdaj napanjal drobni, modri očesci ter se nervozno zvijal mimo nakopičenih skladanic poštnouradnih knjig, mimo težke oblastno se držeče železne blagajnice, mimo pletenic, škatelj in košaric. Ker ni imel že nekaj časa posebnega poštnega opravitelja, je bil že sam vse opravil, in na mizi so ležali pripravljene in prirejene zavitki.

A zdaj je težko čakal pošte. Vsak hip je potegnil veliko srebrno žepnico ter uprl oči v rumeni, leno in počasi se primikajoči kazalci.

Vendar čez dolgo!

Od bližnjega cestnega ovinka se zasliši šum in ropot, hripavo se oglasi zakrivljeni rog, in težki poštni voz pridrči pred vrata, zaviti v bel, neprozoren oblak cestnega prahu.

Nekoliko minut pozneje je pritiskal Hrastovec z neko hlastno naglico pečat na došla pisma in metal eno za drugim na stran. Kolikor bolj se mu je krčila pod rokami precej veliki kup, toliko je postajal nemirnejši, toliko vidneje se mu je tresla desnica.

Še vedno nič!

Ah, vendar!

Prav na dnu med dvema debelejšima pismoma je ležal droben zavitek od gladkega, skorjo prozornega, rumenkastega papirja. Naslovljen je bil nanj.

Hrastovcu se zablešče oči, in v obraz mu šine temna rdečica kakor dvajsetletnemu dekletu.

Hipoma mu je tičal listič v stranskem žepu ponošenega jopiča. A pismoša se je čudom čudil, kako naglo gre danes gospodu delo izpod rok, ko se mu sicer vendar nikoli ne mudi. Predno se je dobro zavedel, že je imel pisma v rokah, že je stal na ulici, da nastopi z velevažnim obrazom navadni pot do naslovljencev...

Ko se je čutil Hrastovec samega, je nekako utrujen omahnil v kotu na usnjati, obrabljeni divan in globoko vzdihnil. Nato si je pomencal oči s prsti obeh rok, a zdaj... rahlo... svečano potegnil zavitek iz žepa. Naglo ga je pritiskal nekolikokrat na usta, ga vrtel potem nekoliko časa med dolgimi, koščenimi prsti ter ga obračal proti solncu, poskušajoč, ali bi se dala tako ugeniti vsebina njegova. Ali skozi zavitek se je čutilo samo nekaj trdega in se videle same nekatere nejasne in nedoločne črne poteze...

Slednjič je segel v žep, potegnil iz njega nožič... še nekoliko pomislil... a takoj nato je odločno in pogumno prerezal ostrí rob.

Nasproti mu je zablestela lična, dolgovata, na oglišh zaokrožena posetnica. Z upom in strahom jo je nesel nekoliko bliže kratkovidnim očem.

Skoro nato je planil kvišku, vihtel posetnico v roki in skakal po pisarnici, kakor razposajen otrok.

In zopet in zopet je čital: „Pričakujem Vas jutri zvečer!“, na nasprotni strani pa: „Vidka Koširjeva“.

In pritiskal je parfumovani listič na burno, veselja utripajoče srce, in komaj je čakal, da odbije šesta ura, ko lahko zapusti urad. Še nikdar mu niso tekle minute tako počasi, še nikdar si ni tako srčno želel, da bi vendar že smel zapirati!

Dolge pol ure je še manjkalo, a že je bil preoblekel jopič, že si je natezal sivi površnik na dolgo in sloko telo, že je vrtel v roki srebrno okovano palico. Pa res, kdo bi neki mogel biti hladnokrvn, ko ga pričakuje ona, ki mu polni srce, ona, kateri je posvečen sleherni dih ljubečega njegovega srca, ona, katera je smoter želj njegovih, namen življenja njegovega!

Kdo bi bil hladnokrvn? Včeraj je bila pisala list, a danes je oni srečni dan, ko ga pričakuje ona! Bog ve, kako ga težko pričakuje!

Hvala Bogu, samo še pet minut je do šestih! Že mu miga zlata prostost, že sedi v sanjah v lahkem svojem koleselju,

(Dalje prihodnjič.)

Naši kandidati v mariborsko-celjskem volilnem okrožju (14. škrinjica) so: Nosilec liste: Dr. Boža Marković, univ. profesor v Beogradu.

Okrajni kandidati:

Vol. okraja Maribor levi in desni breg:

Kandidat: **Ivan Roglič**, trgovec v Mariboru.
Namestnik: **Dr. Adolf Pečovnik**, profesor v Mariboru.

Volilna okraja Celje-Mozirje:

Kandidat: **Dragotin Gobec**, podžupan v Celju.
Namestnik: **Anton Majerhold**, gostilničar in vojni invalid v St. Janžu ob Savinji.

Volilna okraja Laško-Brežice:

Kandidat: **Pavel Dornik**, rudar v Trbovljah.
Namestnik: **Ivan Novak**, rudar v Trbovljah.

Volilna okraja Slovenjgradec-Prevalje:

Kandidat: **Dr. Fran Toplak**, zasebni zdravnik v Mariboru.
Namestnik: **Franjo Selinšek**, železniški poduradnik v Mariboru.

Volilna okraja Šmarje-Konjice:

Kandidat: **Ivan Veselak**, posestnik in železničar v Seržovici.
Namestnik: **Josip Berglez**, posestnikov sin v Bobovem.

Volilna okraja Ptuj-Ormož:

Kandidat: **Anton Blažek**, podžupan v Ptuj.
Namestnik: **Vinko Šerona**, učitelj v Ptuj.

Volilni okraj Ljutomer:

Kandidat: **Bruno Faninger**, trgovec v Mariboru.
Namestnik: **Fran Bračun**, profesor v Mariboru.

Volilna okraja Murska Sobota-Dolnja Lendava:

Kandidat: **Josip Ribarič**, profesor v Mariboru.
Namestnik: **Franc Talányi**, gostilničar v Biserjanih št. 1, obč. Sv. Jurij ob Ščavnici.

moža v Prekmurju ni bilo lahko dobiti. G. Franc Talányi je doma iz Brezovec pri Pucincih, je kmečki sin in pozna težave kmečkega stanu. Je mož izredne energije. Bil je že v nešteti neprilikah. Dosti sveta je že prehodil in spoznal težave življenja. L. 1919 je moral zapustiti Madžarsko. Na taboru v Radgoni je govoril za to, da se Prekmurje prikloni Jugoslaviji. V Križevcih je bil občinski tajnik in poštni odpravnik. Vsi so ga vzljubili zaradi njegovega odkritosrčnega značaja. Ljudstvu je šel vsikdar na roko, kakor je le mogel in znal. Že leta izdaja za Prekmurce koledar „Dober pajdaš“, ki ga najdeš skorej v vsaki kmetijski hiši v Prekmurju. V tem koledarju je pokazal dovolj ljubezni do domače grude in do ljudstva. G. Talányi je luteranske vere, vendar je bil vedno takten proti katoličanom in drugim veram. Predvsem pa je odločilo to, da je g. Talányi skoz in skoz poštenjak, trezen in skrben mož, ki preživlja sebe in svojo rodbino s trudom svojih rok. Tak človek pa zna gotovo bolje zastopati kmeta, delavca in obrtnika, kakor pa kak gospod, ki na milijonih sedi. To so na kratko povedani razlogi, iz katerih je nar. soc. stranka postavila srezkim kandidatom za Prekmurje g. Talányija.

Kaj piše o g. Talányiju ljubljanska „Nova pravda“. Naš prekmurški kandidat Talányi Franc, gostilničar v Biserjanih je prekmurški rojak, doma iz Brezovec, okraj Murska Sobota. Kot izdajatelj koledarja „Dober pajdaš“, ki je v več tisoč izvodih razširjen v Prekmurju, je znan širom Prekmurja. Znan je tudi kot dober govornik in je politično deloval že pod Madžarsko. Za našo narodno stvar v Prekmurju ima velike zasluge. Na svoječasnih shodih leta 1918 in leta 1919 je kot ogrski begunec nastopal kot govornik na ljudskih taborih v Nemški Radgoni ter govoril v imenu prekmurških Slovencev za priključitev Prekmurja k Jugoslaviji. Na ime gospoda Talányija smo lahko ponosni in dela čast naši kandidatski listi.

Našega kandidata Talányija so hoteli zapreti. Pri našem srezkem kandidatu je bila hišna preizkava. Tudi pri mnogih

drugih so stikali orožniki. Vse žuto jih je bilo. Našli seve niso ničesar takega, kar bi Talányija in njegove tovariše napravilo zrele za „gauge“. Usmilijo se nam samo naši orožniki, ki morajo pri slabi plači stikati pri poštenih ljudeh. Sedaj je zopet vse v redu in mirno. Gospodje Pribičević in njegovi pomagači pa so zopet za eno blamažo bogatejši.

Brezovci. Tudi nas Brezovčanov so se spomnili. Poslali so nam orožnike, da nas preiščejo, če nimamo kaj protidržavnih pisem pri sebi. Našli niso nič. Imajo nas v deli, ker smo našemu rojaku Talányiju podpisali izjavo za republikansko stranko. Povemo gospodom pri vladi na glas, da pri nas nikoli ne najdeté nič protidržavnega. Mi smo za našo državo, smo pa proti sedanjí vladi, ki za nas še nič koristnega napravila ni. Zato bomo 8. februarja dali glasove Talányiju, ki ima slednjo kišto. Notar Koder pa je pri nas igro že zgubo. Kdor je s stranko, ki da naše poštene ljudi zapirati, ta ne dobi pri nas v Prekmurju niti enéga glasa. Pa tudi g. Hartner si naj ne mislijo, da se jih bojimo. Naš követ bosta samo Ribarič in Talányi. To si zapomnite.

G. kralj. notarju Kodru je trn v peti naš kandidat Talányi. Pred par dnevi ga je v Murski Soboti na cesti prijel in tako drzno obdeloval, da se je nad tem celo zgražal slučajno navzoči vodja borze dela g. Komavli. Notarja Kodra seve boli, da ima tako zmožnega in pri ljudstvu priljubljenega nasprotnika, kakoršen je Talányi, toda to mu še ne daje pravice, da bi koga teroriziral in mu pretel z zaporom. Kodrova stranka je v Prekmurju itak že obsojena na smrt. V Prekmurju ne dobi nič ali pa le prav malo glasov. Če tudi so si izposodili za svojo radikalsko-demokratsko stranko g. Titana, zadosta žalostno je, da te gospod domačin tudi za veliko Srbijo dela, bar jim to le nič ne bode hasnilo. Saj vsi Prekmurci dobro vedo, da je bila politika te stranke že vsikdar protislovenska in nikoli ne na korist Prekmurcev. Skoraj vsi luteranje pa obžalujejo, da je g. Titan zašel v to stranko. Groženj

g. Kodra pa se naš kandidat nima vzroka bati, ker stoji za njim na tisoče ljudi, za Kodrom pa komaj par sto, pa še ti niso gvišni! Jih boste morali bol na pankel držat, vači vam vujdejo.

Proti terorju in zasledovanju. Ker ve vladna stranka (kormanypart), da brez terorja ne more ničesar doseči pri volitvah, je že začela s persekucijami pristašev opozicijskih strank. Vsi naši pristaši, ki bi je oblasti zasledovale iz političnih razlogov, naj to takoj sporočijo krajevni organizaciji Narodno-socijalistične stranke v Murski Soboti.

Že več kot 5 let je Prekmurje osvobojeno. Povsod v Jugoslaviji so že bile občinske volitve, samo pri nas ne. Kdo je temu kriv? To so krivi radikalodemokrati! Oblasti so že lani hotele razpisati občinske volitve, toda gg. radikalodemokrati v Murski Soboti so intervenirali, naj se ne razpišejo volitve. In tako imamo še danes gerente. Seve gospodje mislijo, da jim bodo gerentje za hlapce in za priganjače. Pa se motijo. Naši gerentje so ne taki slabiči, da bi se vsakega sobočkega pisarja zbojali pa delali samo to, kar bi se sobočkim demokratam videlo. Ti gospodje so vedno in povsod proti temu, kar je naše želenje in kar bi za nas bilo dobro. Ljudstvo dobro pozna vaše grehe, zato pa vam ne zaupa in vas vse skupaj mrzi, kak so Hrvatje negda Kuen-Hedervarija mrzili.

Nacijonalni blok (4. kišta) tvorijo protiklerikalni gospodje. Iz Kleklna in vseh pobožnih ljudi se norca delajo. Če pa ravno kaže, pa tudi sami v cerkev lezejo. Molijo seve ne, toda neumno ljudstvo naj misli v njih, da so bolj pobožni kakor sam papež. Ja, ja, što šče követ biti, mora bit pri dobrem apetiti!

Nacijonalni blok je vladna stranka. Volilcem v Prekmurju obetavajo, da jim bodo vse spravili, kar si le njih srce želi. Le tega jim ne obečavajo, da jih bodo v nebesa spravili. Pač pa pravijo, če bodo oni izvoljeni, namreč gg. Koder in Titan, potem bodo Prekmurcem vse spravili, vse bodo uredili, skratka ljudje bodo imeli nebesa na zemlji. Čudno je samo to, da so že leta in leta na vladi, pa nam vendar še niso nič kaj spravili. Hvalijo

se, da so nam železnico spravili! Kaj farbate ljudstvo. Železnica je bila zgrajena iz strateških razlogov, drugače je še danes ne bi bilo. Resnica pa je, — in tega našim klerikalcem ne smemo vzeti — če bi ne bilo klerikalnega ministra Sušnika, bi še danes ne vozili vlaki iz Murske Sobotne v Ormož. Kaj se boste postavljali s pavovim perjem!

Ali more vlade razveljaviti kandidatne liste Radičeve stranke? Vladni listi zahtevajo, naj se Radičevcem sploh ne pusti kandidirati. Doslej se vlada še ni odločila k takemu koraku. Vlada je res razpustila Radičevo stranko, toda vlada nima pravice razveljaviti kandidate Radičevcev. To pa zaradi tega, ker ne kandidirajo stranke, ampak posamezne osebe, ki se združijo na kaki skupni listi. Radiča je dala vlada zapreti. Nahaja se v sodni preiskavi. Toda predno ne bo pravomočno obsojen, ne more biti razveljavljena njegova kandidatura. Pred 8. februarjem 1925 pa Radič še ne bo obsojen, ker še do takrat ne bo proti njemu razprave (targyalaša). Če bi pa on tudi bil obsojen in njegov mandat uničen, pa stopi na njegovo mesto njegov po številu najmočnejši srezki kandidat.

Nacijonalni blok v Prekmurju je postal internacionalen. V Prekmurju izdava nacionalni blok (g. Antal Koder in g. Ivan Titan) eden zakoten tednik, ki ga sicer le malokdo čita. Doslej so ti gospodje vedno grmeli proti Nemcem in Madžarom. Nemške ali pa madžarske besede niso hoteli slišati, ne napisati. Zdaj pa pišejo naenkrat tudi nemški in madžarski. To vse samo zato, da bi Nemci in Madžari 8. februarja njim votume (glasove) dali. Pa ne bo nič kruha iz te slovensko-nemško-madžarske mele!

Malim obrtnikom bo odslej davala Narodna banka kredit. Hoho! Glejte vladno gospodo! Celih 5 let se niso brigali za obrtnike, sedaj pa, ko so volitve, sedaj jim že obljubujejo, da jim bodo peneze davali. No, dali jih še niso. Tudi je še pitanje, ali sploh bodo. Mi mislimo, da ne. Saj so tudi prekmurskim notaršem obečale vladne stranke pri zadnjih volitvah, da jim bodo izplačale penzijo. Volitve so minole,

notarošje pa so „skoz padnoli“ in ničesar niso dobili. Mi bi gospodom kortašem (agitatorjem) od 4. kištice svetovali, da bi penzionistom pa invalidom obljubljali, da jim bodo penzijo zvišali. To bi vleklo! Še bolj bi vleklo, če bi vojskim vdovam obečali večjo penzijo. Samo škoda, da vdovice nimajo volilne pravice, te bi vam 8. februarja že zakurilo!

Od 14 strank, ki kandidirajo v mariborsko-celjskem okrožju, jih bo dobilo poslance komaj kakih 7. Največ jih dobi klerikalna stranka. O tem ni dvoma. Za njimi pridejo Radičevci, Davidovič-socijalistična stranka (zadnja škrinjica), socialni demokrati, Nemci, Samostojna kmečka stranka in komunisti. Vse drugo pa gotovo propade. Hartner, Zagorski, radikalci, nacionalni blok in ostali propadejo, ker niti količnika ne bodo dobili. Količnik bo gotovo 6000 glasov. Škoda je torej vsakega glasu, ki ga kdo odda tem, ker itak nobeden njih ne bo izvoljen. Ni dvoma, da bosta Hartner in vladna stranka v Prekmurju dobila par sto glasov, pa kaj to pomaga, ko pa na Štajerski strani ne dobijo mnogo. Hartnerja prek na Štajerskem nikdo ne pozna, nacionalni blok pa tam prek vse črti, ker so to pregizdava gospoda. Če torej hoče imeti ljudstvo svoje zastopnike, potem naj da svoje glasove takim strankam, ki bodo količnik gotovo dobile, ne pa takim, ki so, kakor zlasti nacionalni blok, že naprej obsojen na smrt.

Uradnike in učitelje je nacionalni blok na celi črti vpregel v svoja agitacijska kola. Vendar je že mnogo učiteljev in uradnikov, ki so te lažidemokratske gospode do grla siti, ker vidijo, da jim še tega niso spravili, kar

Volilci! Glasujte proti vladni stranki (kormánypart)! V4. škrinjico naj ne pade nobena kroglica!

jim po zakonu gre. Ali si morete danes misliti večjih siromakov, kakor so uradniki? Še toliko plače nimajo, da bi mogli živeti. Bili bi pač brezumni, ako bi tlako delali tej kapitalistični gospodi. Zato ste lahko prepričani, da pri teh volitvah uradniki ne bomo več volili vladne stranke. — (Eden za njih več iz uradniških vrst.)

Domače vesti.

Gornja Radgona. Naše prostovoljno gasilno društvo priredi v nedeljo, dne 1. februarja 1925 v prostorih hotela Koler plesno zabavo s šaljivo pošto. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo gasilskega orodja in obleke se pričakuje obilna udeležba. — Dne 3. februarja bo t. zv. Blažev sejem. Želja pridobitnih krogov je, da se razvije živahna kupčija.

Slatina Radenci. Radenski diletantje vprizorijo dne 1. februarja v zdraviliški restavraciji g. Josip Maršik-a gledališko igro „Ugrabljene sabinke“. Začetek je ob 5. uri popoldne. K obilni udeležbi se vabi.

Naročnikom „Našega doma“ iz l. 1923 na znanje. L. 1924 Naš dom ni izhajal. Mnogi naročniki so plačali že naprej naročnino za l. 1924. Večinoma smo jim predplačano naročnino že vrnili. Kdor pa morda naročnino ni prejel vrnjene, temu se vzame v račun za leto 1925. Kdor pa lista v bodoče več ne mara a je že lani plačal naročnino, naj to sporoči, da se mu vplačilo takoj vrne. Upravništvo Našega doma v Gornji Radgoni.

Volilni shodi naše stranke se vršijo te dni po Murskem polju in v Prekmurju. V torek je bil sestanek volilcev-somišljenikov v Ljutomeru, v sredo pa v Murski Soboti. Govorila in razvijala program Davidovičeve ter nar. soc. stranke sta g. dr. Markovič, nosilec naše liste ter srezka kandidata gg. Famingar in Roglič. Jako lepo uspela, številno obiskana shoda sta se vršila v sredo popoldne v Beltincih in v Izakovcih. V Izakovcih so se zbrali menda vsi domači volilci. Izakovčanje so posegali v debato in podali s tem dokaz, da so v političnih pitanjih dobro poučeni. Shod v Beltincih je vodil domači obrtnik g. Kralj, shod v Izakovcih pa g. Neubauer mizar iz Beltinec. Govorili so dr. Markovič, profesor na visoki šoli v Beogradu, srezka kandidata g. Roglič in g. Talanyi. Govoril je tudi dr. Vesnik iz Murske Sobotice. Na teh 2 shodih se je pokazalo, kako smotno sovraži naš narod ogabni režim vladne stranke. Zato se ni bilo čuditi, ako so poslušalci prekinjevali govornike z medklici: „Niti ena kroglica ne sme priti pri nas v 4. škrinjico, ki je vladna“. Včeraj so se vršili shodi naše stranke v Vučji gomili, v Bogojini in v Martjancih. Poročilo objavimo v prihodnji številki.

Razglas o vplačilu točilne takse po tar. post. 62 taksne tarife. Generalna direkcija posrednih davkov, oddelek za takse je odredila z razpisom z dne 26. novembra 1924, št. 62683 sledeče: „Ker je bilo obsežno pripravljeno delo za odmero in vplačilo popolnoma nove takse po tar. post. 62 taksne tarife otežkočeno in se ni moglo pravočasno izvršiti, je bil gospod minister za finance primoran podaljševati roke za izvršitev odmere ter iz teka razloga tudi podaljševati roke za automatično vplačilo takse. Vsled podaljšanja rokov za odmero in vplačilo te takse si taksni obvezanci niso bili na jasnem, do katerega roka morajo plačati odmerjeno takso po tar. post. 62 taksne tarife. Da se ta zadeva uredi in spravi v tir, ter da je vsak obvezanec točno poučen o svojih dolžnostih in ker se je od 1.

januarja 1925 dalje točno držati predpisanih rokov, se vsi točilci na drobno in na debelo opozore, da je odmerjeno takso po tar. post. 62 taksne tarife plačati vnaprej in sicer: za prvo polovico koledarskega leta do dne 31. januarja, za drugo polovico koledarskega leta pa do dne 31. julija in da je tudi eventualno še neplačano takso za prejšnjo dobo vplačati pri pristojnih davčnih uradih. Odslej se ne bo mogel nihče izgovarjati, da mu ni bilo znano, kdaj je bil zavezan takso plačati.“

Mali oglasi. Popolen lek proti revmatizmu.

Vsakomur je znano, da je revmatizem edna najhujših in najpogostejših povojnih bolezni. Na tisoče in tisoče ljudi se leči po raznih kopalščih toda brez popolnega uspeha. V naši državi pa se proizvaja edno zdravilo proti vsem vrstam revmatizma. To zdravilo je rodilo neverjetne zdravstvene rezultate pri lečenju revmatizma. To je **iznajdba Radio-Balsamica Dr. Rahlejeva**. Radio-Balsamica je po celom svetu znana, ker v najkrajšem popolnoma izleči in odstrani revmatizem sklepov in mišec. To zdravilo se uporablja na ta način, da se žnjim namaže telo. Srcu ta lek nič ne škodi. Posebne dijete se bolniku tudi ni treba držati. 2 ali pa 3 stekleničice Radio-Balsamice zadostujejo, da se izleči že tako zastarel revmatizem. Lek se proizvaja v Laboratoriju Dr. Rahlejeva v Beogradu, Kosovska ulica 43. Tje naslovite pismena naročila.

Proda se po nizki ceni zaradi preselitve gostilna z gospodarskim poslopljem s 4 orali zemljišča. Več se izve pri lastniku Jakobu Njivar-ju, gostilničarju v Kratovcih p. Sv. Jurij ob Sč.

Posestvo v Križevcih v Prekmurju je na prodaj. Lepa zidana hiša s 6 sobami, kuhinjo, pekarijo, pripravna za trgovino, gostilno. Gospodarsko postopje, 4 orali zemlje pri hiši. Prodajalec: Janez Bačič, trgovec in posestnik v Križevcih v Prekmurju.

2 fijakarska voza proda po nizki ceni Jugoslovanski kreditni zavod v Murski Soboti.

Jugoslovanski kreditni zavod v Murski Soboti

sprejema hranilne vloge po najvišji obrestni meri,
daje posojila na vknjižbo, na menice in na zastavo.
∴ Rentni in invalidni davek plača zavod sam. ∴

Zavod stoji neposredno pod državnim nadzorstvom!